

8.8. Ochrona środowiska

Podejmowane działania w celu realizacji założeń w zakresie ochrony środowiska mają charakter ciągły gdyż wynikają głównie z aktów prawnych nakładających obowiązki w tym zakresie. Charakter długookresowy mają również zobowiązania wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej, jak również z prowadzonej współpracy międzynarodowej.

Dla realizacji założonych celów podejmowane będą działania legislacyjne związane z nowelizowaniem aktów prawnych, bądź wypełnianiem delegacji ustawowych, m.in. ustawy o ochronie przyrody, ustawy o leśnym materiale rozmnożeniowym, ustawy o handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw. Planuje się zakończenie prac nad projektami aktów wykonawczych do znowelizowanej ustawy Prawo wodne i uczestnictwo w pracach nad aktami prawnymi związanymi z wykorzystaniem środków z funduszy unijnych. Jednocześnie, kontynuowane będą działania związane z dostosowaniem polskiego prawa związanego z ochroną środowiska do wymogów unijnych.

Nadrzędnym celem państwa w obszarze ochrona środowiska jest realizacja polityki ekologicznej państwa. W 2006 roku dokonywane to będzie poprzez realizowanie następujących zadań:

- **ochrona przyrody i krajobrazu**, czyli zachowanie, zrównoważone użytkowanie oraz odnawianie zasobów przyrody. W tym zakresie administracja rządowa ponosi szczególną odpowiedzialność za funkcjonowanie parków narodowych, parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody i obszarów NATURA 2000 w Polsce.

Powyższy cel realizowany będzie przede wszystkim poprzez:

- uwzględnianie w programach operacyjnych Narodowego Planu Rozwoju zadań związanych z ochroną przyrody,
- utworzenie sprawnego systemu administrowania i monitorowania sieci NATURA 2000, jak również opracowanie wieloletnich planów ochrony dla tych obszarów oraz dla parków narodowych, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody.

Na finansowanie tych zadań w 2006 r. zaplanowano wydatki w kwocie 95.768 tys. zł, w tym 10.000 tys. zł. w rezerwie celowej na realizację sieci Natura 2000. Dodatkowo ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania realizowane przez parki narodowe przewiduje się przeznaczyć kwotę 31.550 tys. zł.

- **ochrona i zrównoważony rozwój lasów**, oznaczające zachowanie trwałości lasu i zrównoważonej gospodarki leśnej, poprzez dokonywanie dalszych działań zmierzających do zwiększenia lesistości kraju, tj. wykup lasów i gruntów do zalesień, realizację Krajowego Programu Zwiększania Lesistości, sporządzanie planów zalesień gruntów porolnych, opracowywanie planów urządzania lasów i uproszczonych planów urządzania lasów, prowadzenie monitoringu stanu zdrowotnego lasów, sporządzanie inwentaryzacji leśnych i wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów, jak również realizację systemu urzędowej kontroli leśnego materiału rozmnożeniowego (zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym).

Na realizację tych zadań w 2006 roku zostały zaplanowane wydatki w kwocie 31.804 tys. zł,

- **ochrona gleb, zasobów kopalin i wód podziemnych**. Cele do zrealizowania w 2006 roku w zakresie geologii wynikają z zakresu działania administracji geologicznej (zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 roku - Prawo geologiczne i górnicze). Są to przede wszystkim:
 - prowadzenie prac geologicznych o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, zwłaszcza dla odnowienia bazy surowcowej kraju, ustalenia zasobów złóż kopalin, bilansowania złóż zasobów, bilansowania i ochrony wód podziemnych, a także ochrony środowiska,
 - gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych,
 - prowadzenie Centralnego Banku Danych Geologicznych i Centralnego Banku Informacji Geologicznych oraz Centralnego Archiwum Geologicznego.

Na zadania te na rok 2006 zostały zaplanowane wydatki w kwocie 13.087 tys. zł.

- **kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią**. Podstawowym celem w obszarze gospodarki wodnej i bezpieczeństwa ekologicznego jest zintegrowane zarządzanie w gospodarowaniu wodami i podejmowanie działań umożliwiających realizację trzech zadań kierunkowych, tj. zaspokajanie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód, osiąganie i utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów wodnych oraz podnoszenie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy. W zakresie gospodarki wodnej, do realizacji celów środowiskowych niezbędna jest realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, opracowanie planów ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy, budowa nowych i zakończenie już realizowanych zbiorników retencyjnych i stopni wodnych (Świnna Poręba, Wióry i Malczyce) oraz urządzeń przeciwpowodziowych, modernizacja i rozwój śródlądowych dróg wodnych, a także kontynuowanie wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej poprzez opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzecza Odry i Wisły i dostosowanie współpracy międzynarodowej w gospodarce wodnej do wymogów polityki Unii

Europejskiej. Ważnym elementem podejmowanych działań będzie utworzenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Na realizację tych zadań w projekcie ustawy budżetowej na rok 2006 zostały zaplanowane wydatki w kwocie - 275.389 tys. zł, ponadto ze środków NFOŚiGW przewiduje się dofinansowanie w wysokości 133.587 tys. zł.

- **przeciwdziałanie środowiskowym zagrożeniom zdrowia** poprzez zintegrowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia środowiska i eliminacji negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców Polski - realizacja II Programu Wieloletniego „Środowisko a Zdrowie” (program niezatwierdzony). W ramach Programu „Środowisko a Zdrowie” konieczne będzie dalsze doskonalenie systemu rozpoznawania, kwantyfikacji i oceny środowiskowego ryzyka zdrowotnego oraz łańcucha informacyjnego, identyfikacja i ocena środowiskowych zagrożeń zdrowia, zwłaszcza dzieci oraz rozwijanie systemu programowania, wdrażania i oceny skuteczności działań na rzecz środowiska i zdrowia dla potrzeb strategii zrównoważonego rozwoju. Wszelkie działania związane z realizacją tego programu będą podejmowane we współpracy z resortem zdrowia. Po zatwierdzeniu Program finansowany będzie ze środków Narodowego Funduszu Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska. W 2006 r. na realizację Programu przewiduje się przeznaczyć środki w kwocie 1.500 tys. zł.
- **przeciwdziałanie poważnym awariom oraz inne zadania realizowane przez Inspekcję Ochrony Środowiska** wynikające z ustawy z dnia 20 sierpnia 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Na realizację tych zadań w 2006 roku zostały zaplanowane wydatki w kwocie – 121.820 tys. zł. Ponadto ze środków NFOŚiGW na przeciwdziałania poważnym awariom przewiduje się przeznaczyć kwotę 4.000 tys. zł. a na państwowy monitoring środowiska kwotę 33.000 tys. zł.
- **współpraca międzynarodowa** związana z realizacją zobowiązań Polski w dziedzinach ochrony powietrza, powierzchni ziemi, środowiska morskiego, leśnictwa, ochrony przyrody i geologii oraz gospodarki wodnej, w szczególności dotycząca:
 - podpisanych i ratyfikowanych, prawnie obowiązujących wielostronnych umów ekologicznych (MEAs);
 - członkostwa w organizacjach i umowach międzynarodowych regionalnych i globalnych, w tym realizacja zobowiązań Polski, wynikających ze współpracy dwustronnej z krajami sąsiadującymi, krajami Unii Europejskiej, pozostałymi krajami Europy Środkowej i Wschodniej oraz z krajami pozaeuropejskimi.

Strategicznym elementem współpracy międzynarodowej jest wypełnianie zobowiązań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej. W tym zakresie Polska ma za zadanie zapewnić zgodność polskiej polityki ekologicznej z kierunkami i zakresem działań przyjętych w polityce ekologicznej Unii Europejskiej, jak również podejmować wszelkie działania dostosowawcze do standardów unijnych w zakresie ochrony środowiska, także

w zakresie wdrażania unijnych dyrektyw poprzez wdrożenie przepisów ustaw implementujących odpowiednie postanowienia dyrektyw unijnych.

Współpraca międzynarodowa w 2006 roku opierać się będzie na wymianie raportów, opracowań i danych, przygotowywaniu raportów, sprawozdań i tłumaczeń, organizacji spotkań w kraju, udziale w pracach organów konwencji oraz regulacji składek wynikających z członkostwa w umowach i organizacjach międzynarodowych. W odniesieniu do zagadnień związanych z członkostwem Polski w UE, przewiduje się aktywne uczestnictwo w spotkaniach dotyczących projektowanych aktów prawnych (grupy robocze, posiedzenia Rady UE), we wdrażaniu prawa wspólnotowego ochrony środowiska oraz w seminariach i konferencjach związanych z polityką UE. Uczestnictwo w zarządzaniu funduszami Unii wiązać się będzie z podejmowaniem działań monitorujących w odniesieniu do projektów przygotowywanych przez beneficjentów i instytucje zaangażowane w ten proces, np. NFOŚiGW, jak również z prowadzeniem działań promocyjnych i informacyjnych zachęcających potencjalnych beneficjentów do ubiegania się o dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności, czy też funduszy strukturalnych, np. SPO - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, Działanie 2.4.

Niezwykle ważnym zadaniem jest dbałość o pełne i racjonalne wykorzystanie środków finansowych przyznanych Polsce przez Unię Europejską na realizację celów w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego. Są to środki pochodzące z Funduszu Spójności, funduszy strukturalnych i innych instrumentów finansowych.

Na realizację ww. zadań w roku 2006 zostały zaplanowane wydatki w kwocie 18.592 tys. zł

- **zapewnienie społeczeństwu szerokiego dostępu do informacji o stanie środowiska**, podnoszenie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa, promocja zagadnień ekologicznych.

Cele związane z zapewnieniem dostępu do informacji o stanie środowiska będą realizowane poprzez prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych o środowisku i jego ochronie z użyciem najnowocześniejszych możliwych narzędzi. W tym celu niezbędne będzie przeprowadzenie zmian zmierzających do unowocześnienia narzędzi pracy administracyjnej i przekazu informacji, zgodne z ogólnie przyjętym kanonem w administracji w Unii Europejskiej, którą wyznacza strategia e-government. Tym samym w obrębie resortu środowiska prowadzone będą modyfikacje narzędzi informatycznych, wdrażane będą projekty w tym zakresie, a także następować będzie zaopatrzenie w oprzyrządowanie i sprzęt komputerowy. Jednocześnie, zaprojektowany i wdrożony zostanie pierwszy etap systemu informatycznego EKOINFONET dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska. Na ten cel zaplanowano na rok 2006 wydatki w kwocie 511 tys. zł.

Poza wyżej wymienionymi źródłami, finansowanie zadań w 2006 roku odbywać się będzie przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych obecnie źródeł, tj. z: funduszy celowych (wojewódzkie, powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej), środków Unii Europejskiej (Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich, LIFE+), Mechanizmu Finansowego EOG, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Ekologicznego Funduszu Partnerskiego PHARE, środków własnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Fundacji EkoFundusz, a także środków własnych beneficjentów programów unijnych, tj. jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców, itp.

Wydatki na powyższe zadania zostały zaplanowane w części 22 – Gospodarka wodna, części 41 – Środowisko, części 83 – Rezerwy celowe, poz. 58 – Realizacja sieci Natura 2000 oraz w części 85 – Budżety wojewodów.